

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, *Υπέρ Μαντιθέου* §§19-21

A1.

α.

1) – Σ: Ὡστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὄψεως, ὧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν·

2) – Λ: ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ

3) – Σ: ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος

β.

1) Η φράση «**διὰ ταῦτα**» αναφέρεται στο γεγονός ότι ο Μαντίθεος αγόρευσε σε νεαρή ηλικία στην Εκκλησία του Δήμου (ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ).

2) Με τις αντωνυμία «**τοιούτοις**» αναφέρεται στους πολίτες εκείνους που οι ίδιοι οι βουλευτές έχουν παρακινήσει με τη στάση τους να ασχοληθούν με τα κοινά.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Θουκυδίδης, *Ιστορίαι* §§2.40.2-3

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο (προγενέστερο του λόγου του Μαντίθεου) επιβεβαιώνει την προγονική παράδοση, την οποία επικαλείται ο ομιλητής, ότι δηλαδή στην πόλη της Αθήνας η ενασχόληση με τα κοινά και τη δημόσια ζωή παράλληλα με τις ιδιωτικές υποχρεώσεις συνιστά το κριτήριο για να χαρακτηριστεί κάποιος ως άξιος πολίτης. Το απόσπασμα από τον «Επιτάφιο λόγο» του Περικλή μπορεί να αξιοποιηθεί για εμβάθυνση στην έννοια της προγονικής παράδοσης που αναφέρει ο Μαντίθεος.

B4. 1-β, 2-α, 5-ε, 6-γ, 7-δ

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Πλάτων, *Μενέξενος* 238c.1-238d.8

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Γιατί στ' αληθινά η πολιτεία είναι τροφός και παιδαγωγός των ανθρώπων και η ωραία πολιτεία πλάθει τους ωραίους και ηρωικούς ανθρώπους και η κακή τους κακούς. Είναι ανάγκη λοιπόν να δείξω πως οι προγονοί μας έζησαν κι αναθράφτηκαν μέσα σε ωραία πολιτεία και χάρη σ' αυτή και στους θεσμούς της κι εκείνοι έγιναν ήρωες και οι απόγονοί τους της δικής μας εποχής, που

Γιατί το πολίτευμα είναι κάτι που τρέφει τους άνδρες, τους καλούς όταν είναι καλό, τους κακούς όταν είναι φαύλο. Είναι απαραίτητο, λοιπόν, να δείξουμε ότι το πολίτευμα στο οποίο γαλουχήθηκαν οι προπάτορές μας ήταν καλό, και το οποίο ωφέλησε όχι μόνο αυτούς αλλά και τους απογόνους τους στη σημερινή εποχή, ανάμεσα στους οποίους συγκαταλέγουμε

απ' αυτούς κατάγονται και οι νεκροί τούτοι εδώ. Γιατί το πολίτευμά μας ήτανε τώντι και σ' εκείνους τους καιρούς και είναι και τώρα ακόμα στα χρόνια μας το ίδιο, η αριστοκρατία. Με το πολίτευμα αυτό κυβερνιέται η πολιτεία μας στις ημέρες μας κι εκυβερνήθηκε σχεδόν πάντα και στα περισσότερα χρόνια της ιστορίας της από τους παμπάλαιους εκείνους καιρούς. Την πολιτεία μας άλλοι χαρακτηρίζουν ως δημοκρατία, άλλοι όμως μ' άλλο όνομα, όποιο αρέσει στον καθένα, στην πραγματικότητα όμως είναι η πολιτεία που σ' αυτήν κυβερνούν οι άριστοι με τη φωτισμένη θέληση κι έγκριση του λαού. Άρχοντες έχει βέβαια η πολιτεία μας πάντα. Και οι άρχοντές μας παίρνουν την εξουσία στα χέρια τους, είτε κληρονομικά, είτε μ' εκλογή απ' το λαό. Κυρίαρχος στην πολιτεία μας είναι μοναχά ο λαός και ο λαός είναι αυτός που δίνει και τ' αξιώματα και την εξουσία σ' εκείνους που αναδείχνονται ολοένα στη ζωή ως άριστοι στα μάτια του λαού. Με το ίδιο πνεύμα στην πολιτεία μας κανένας δεν κωλύεται ούτε απ' την κακή κι ασθενική φυσική διάπλασή του ούτε απ' τη φτώχεια ούτε απ' την κοινωνική αφάνεια της γενιάς του να καταλάβει και τα πιο ψηλά πολιτικά αξιώματα και να κυβερνήσει το λαό κι ούτε σ' εμάς όποιος έχει τ' αντίθετα πλεονεκτήματα είναι δυνατό ν'

αυτούς τους ανθρώπους που έχουν πεθάνει. Γιατί είναι το ίδιο πολίτευμα που υπήρχε τότε και υπάρχει τώρα, δηλαδή αριστοκρατία, στο οποίο ζούμε τώρα και ζούμε από εκείνη την εποχή μέχρι σήμερα με ένα μικρό διάλειμμα. Ένας άνθρωπος το αποκαλεί «δημοκρατία», ένας άλλος, όπως τυχόν του αρέσει, του δίνει κάποιο άλλο όνομα, αλλά είναι, στην πραγματικότητα, μια «αριστοκρατία» που στηρίζεται στη λαϊκή επιδοκιμασία. Βασιλιάδες έχουμε πάντα, αλλά αυτοί είναι άλλοτε κληρονομικοί, άλλοτε επιλέγονται με ψηφοφορία. Και ενώ το μεγαλύτερο μέρος των υποθέσεων της πόλης είναι υπό τον έλεγχο του λαού, αναθέτουν τις κυβερνητικές θέσεις και την εξουσία σε εκείνους που κατά καιρούς θεωρούνται οι καλύτεροι. Και κανένας άνθρωπος δεν περιορίζεται από τη φυσική αδυναμία ή τη φτώχεια του ή από την ασήμαντη καταγωγή του, ούτε προάγεται λόγω των αντίθετων ιδιοτήτων, όπως συμβαίνει σε άλλες πόλεις. Αντίθετα, η μόνη αρχή της επιλογής είναι η εξής: ο άνθρωπος που θεωρείται σοφός ή καλός έχει την εξουσία και κυβερνά.

Μτφρ. στα αγγλικά W.R.M. Lamb. 1925.
Απόδοση στα νέα ελληνικά – Διασκευή από την Επιστημονική Ομάδα.

αναδειχτεί μονάχα χάρη σ' αυτά, όπως συμβαίνει στις άλλες πόλεις. Στη χώρα ετούτη εδώ ένας μόνο όρος ισχύει ως πανυπέρτατος νόμος, την εξουσία παίρνει στα χέρια του και κυβερνάει την πολιτεία μονάχα εκείνος που αναδείχεται στη ζωή, κατά την κρίση του λαού, ως σοφός ή ενάρετος και δημιουργικός άνθρωπος.

Μτφρ. Ν. Κορκοφίγκας. 1951.

Γ4.

α.

αὐτήν: αντικείμενο στο ρήμα *καλεῖ*.

ᾧ: ετερόπτωτος επιρρηματικός προσδιορισμός (γενική της αιτίας) στο ρήμα *χαίρη* με το οποίο εισάγεται και η αναφορική πρόταση. (2 μονάδες)

ἡμῖν: δοτική προσωπική κτητική στο ρήμα *εἰσιν*.

οὔτοι: υποκείμενο στο εννοούμενο ρήμα *εἰσιν*.

οὐδείς: υποκείμενο στο ρήμα *τετίμηται*.

β.

«Ὡς οὖν ἐν καλῇ πολιτείᾳ ἐτρέφθησαν οἱ πρόσθεν ἡμῶν»: Δευτερεύουσα (ονοματική) ειδική πρόταση, αντικείμενο στο απαρέμφατο *δηλώσαι*.